

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Доктор юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

«31» *серпня* 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНЕ КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

- рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
- галузь знань - 29 Міжнародні відносини
- спеціальність - 293 Міжнародне право
- освітня програма - Міжнародне право
- вид дисципліни - за вибором
- факультет - юридичний

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

31 серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Свердліченко В.П., к.ю.н., старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол № 14 від 26 червня 2023 року

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін

Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньо-професійної програми перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
«Міжнародне право»

Ліна ФОМІНА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 31 серпня 2023 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Порівняльне корпоративне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра права, спеціальності 293 – Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка фахівців, які мають високу правосвідомість та правову культуру, володіють необхідними в їхній професійній діяльності знаннями і практичними навичками для вирішення конкретних завдань в галузі корпоративного права, здібних самостійно і грамотно орієнтуватись в сучасних міжнародних корпоративних правовідносинах, приймати виважені та обґрунтовані рішення в рамках своєї професійної компетенції.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів відповідних компетентностей.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ПК 3. Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ПК 9. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПК 11. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та зарубіжних держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин - 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
90 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	
-	-

1.6. При навчанні на рівні бакалавра студенти мають досягти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

ПРН 11. Вести формальну та неформальну ділову бесіду у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

ПРН 13. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права;

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної і міжнародної правових систем;

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному і міжнародному рівнях у різних правових ситуаціях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Загальна характеристика порівняльного корпоративного права.

Порівняльне корпоративне право як складова порівняльного правознавства. Об'єкти порівняльного правознавства. Функції порівняльного правознавства. Поняття, предмет та особливості порівняльного корпоративного права.

Тема 2. Джерела корпоративного права в Україні та в зарубіжних країнах.

Поняття та основні джерела корпоративного права. Законодавство про корпорації у континентальних європейських правових системах. Англо-американське законодавство про корпорації. Гармонізація корпоративного права. Розвиток корпоративного законодавства в Україні. Імперативність та диспозитивність корпоративного законодавства. Межі автономії волі у корпоративному праві.

Тема 3. Юридична особа корпоративного типу в Україні та в зарубіжних країнах.

Поняття юридичної особи корпоративного типу. Ознаки юридичної особи корпоративного типу. Види юридичних осіб корпоративного типу. Загальна характеристика та види юридичних осіб у праві США. Загальна характеристика поняття та види юридичних осіб у праві Німеччини. Загальна характеристика та види юридичних осіб у Франції.

Тема 4. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю в Україні та в зарубіжних країнах.

Поняття та ознаки товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) як юридичної особи. Створення ТОВ. Установчі документи ТОВ. Правовий режим статутного капіталу товариства. Органи товариства: загальні збори; виконавчий орган; контрольно-ревізійні органи товариства. Підстави, способи, порядок та правові наслідки припинення ТОВ. Поняття та ознаки товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ). Створення товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ). Правовий режим статутного капіталу товариства. Статут ТДВ. Органи товариства: загальні збори; виконавчий орган; контрольно-ревізійні органи товариства. Підстави, способи, порядок та правові наслідки припинення ТДВ.

Тема 5. Правовий статус акціонерного товариства в Україні та в зарубіжних країнах.

Поняття та ознаки акціонерного товариства як юридичної особи у континентальній та англосаксонській правових системах. Джерела правового регулювання створення та діяльності акціонерних товариств у країнах континентальної та англосаксонської правових системах. Типи акціонерних товариств у країнах континентальної та англосаксонської правових системах. Заснування акціонерних товариств у країнах континентальної та

англосаксонської правових системах. Етапи створення акціонерного товариства. Органи управління акціонерним товариством. Особливості припинення акціонерного товариства у континентальній та англосаксонській правових системах.

Тема 6. Правовий статус повного та командитного товариства в Україні та в зарубіжних країнах.

Поняття повного товариства. Засновницький договір повного товариства. Ведення справ повного товариства. Порядок та правові наслідки відступлення учасником товариства частки (її частини) іншим учасникам або третім особам. Вихід, виключення учасника з повного товариства: підстави, правові наслідки. Відповідальність учасників за борги повного товариства.

Тема 7. Правовий статус кооперативів в Україні та в зарубіжних країнах.

Ознаки та правова природа кооперативу. Порядок створення кооперативу. Статут кооперативу. Правове положення члена кооперативу. Органи управління кооперативу. Загальні збори членів кооперативу. Виконавчий орган кооперативу. Правовий режим майна кооперативу. Джерела формування майна кооперативу. Припинення кооперативу: правові підстави, способи, правові наслідки.

Тема 8. Порядок створення та діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США.

Загальні вимоги до створення юридичних осіб. Статутні документи. Порядок створення та/або державної реєстрації юридичних осіб. Формування статутного капіталу. Вимоги до діяльності окремих юридичних осіб: ліцензування діяльності та/або отримання дозволів на здійснення діяльності; обмеження діяльності.

Тема 9. Припинення діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США.

Поняття припинення юридичної особи. Припинення юридичної особи з правонаступництвом: злиття; приєднання; поділ; перетворення. Поняття виділу юридичної особи: порядок, правові наслідки. Ліквідація юридичної особи: порядок, правові наслідки. 5. Розподіл майна юридичної особи між кредиторами та її учасниками.

Тема 10. Поняття та види корпорацій.

Історія розвитку корпоративних утворень. Комерційні корпорації в континентальному праві: основні види, особливості регулювання. Корпорації та партнерства в англо-американській системі права. Загальна характеристика некомерційних корпорацій. Види корпорацій в Україні.

Тема 11. Корпоративні відносини.

Поняття, правова природа та види корпоративних правовідносин. Передумови та підстави виникнення корпоративних правовідносин. Структура та зміст корпоративних правовідносин. Майнові, немайнові, переважні права учасників корпорації. Обов'язки учасників корпорації.

Тема 12. Корпоративне управління.

Концепція корпоративного управління. Принципи корпоративного управління. Моделі корпоративного управління. Органи господарських товариств. Система управління корпораціями у праві розвинених країн. Корпоративний конфлікт: поняття, ознаки, причини, форми правового впливу на корпоративний конфлікт. Недружні поглинання (корпоративні захоплення). Корпоративний шантаж.

Тема 13. Концерни та холдинги.

Поняття та види концернів у європейському континентальному праві. Поняття

холдингу у праві розвинених країн. Структура холдингу. Переваги холдингової моделі організації бізнесу. Придбання контролю за корпорацією в американському праві. Материнські та дочірні господарські товариства в Україні.

Тема 14. Корпоративний договір.

Поняття, значення, сторони корпоративного договору. Місце інституту акціонерних угод в Україні. Заходи відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, що випливають із корпоративного договору. Способи забезпечення виконання зобов'язань, що випливають із корпоративного договору. Корпоративні угоди у праві іноземних держав.

Тема 15. Правове регулювання корпоративного управління у праві ЄС та США.

Світові моделі корпоративного управління. Наближення українського законодавства у сфері корпоративного управління до ACQUIS ЄС. Основні принципи, що стосуються корпоративного управління, закріплені у первинному праві ЄС. Основні засади співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері корпоративного управління. Роль Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом щодо врегулювання питань корпоративного управління. Основні принципи, встановлені Угодою. Напрямки реформування законодавства України у сфері корпоративного управління у світлі європейської інтеграції. Основні директиви, впровадити які зобов'язана Україна відповідно до Угоди, їх зміст. Правове регулювання корпоративного управління в США. Принципи корпоративного управління за законодавством США.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	лб	інд	сп		л	с	лаб	ін д	сп
Тема 1. Загальна характеристика порівняльного корпоративного права.	10	2	2			6	10	2	2			10
Тема 2. Джерела корпоративного права в Україні та в зарубіжних країнах	10	2	2			6	10	2	2			9
Тема 3. Юридична особа корпоративного типу в Україні та в зарубіжних країнах.	10	2	2			6	10	2	2			9
Тема 4. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю в Україні та в зарубіжних країнах.	10	2	2			6	10					9
Тема 5. Правовий статус акціонерного товариства в Україні та в зарубіжних країнах.	10	2	2			6	10					9

Тема 6. Правовий статус повного та командитного товариства в Україні та в зарубіжних країнах	10	2	2			6	10					9
Тема 7. Правовий статус кооперативів в Україні та в зарубіжних країнах.	10	2	2			6	10					9
Тема 8. Порядок створення та діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США.	10	2	2			6	10					9
Тема 9. Припинення діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США.	10	2	2			6	10					9
Тема 10. Поняття та види корпорацій.	10	2	2			6	10	2				9
Тема 11. Корпоративні відносини.	10	2	2			6	10					9
Тема 12. Корпоративне управління.	10	2	2			6	10					9
Тема 13. Концерни та холдинги.	10	2	2			6	10					9
Тема 14. Корпоративний договір.	10	2	2			6	10					9
Тема 15. Правове регулювання корпоративного управління у праві ЄС та США.	10	2	2			6	10					9
Усього годин	150	30	12			90	150	8	6			136

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальна характеристика порівняльного корпоративного права.	2	2
2	Джерела корпоративного права в Україні та в зарубіжних країнах.	2	2
3	Юридична особа корпоративного типу в Україні та в зарубіжних країнах.	2	2
4	Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю в Україні та в зарубіжних країнах.	2	
5	Правовий статус акціонерного товариства в Україні та в зарубіжних країнах.	2	
6	Правовий статус повного та командитного товариства в Україні та в зарубіжних країнах.	2	
7	Правовий статус кооперативів в Україні та в зарубіжних країнах.	2	
8	Порядок створення та діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США.	2	
9	Припинення діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США.	2	
10	Поняття та види корпорацій.	2	
11	Корпоративні відносини.	2	

12	Корпоративне управління.	2	
13	Концерни та холдинги.	2	
14	Корпоративний договір.	2	
15	Правове регулювання корпоративного управління у праві ЄС та США.	2	
	Разом	30	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальна характеристика порівняльного корпоративного права (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	10
2	Джерела корпоративного права в Україні та в зарубіжних країнах (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
3	Юридична особа корпоративного типу в Україні та в зарубіжних країнах (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
4	Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю в Україні та в зарубіжних країнах (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
5	Правовий статус акціонерного товариства в Україні та в зарубіжних країнах (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
6	Правовий статус повного та командитного товариства в Україні та в зарубіжних країнах (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
7	Правовий статус кооперативів в Україні та в зарубіжних країнах.	6	9
8	Порядок створення та діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
9	Припинення діяльності юридичних осіб за правом ЄС та США (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
10	Поняття та види корпорацій (опрацювання додаткової літератури за темою).	6	9
11	Корпоративні відносини. (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
12	Корпоративне управління (опрацювання додаткової літератури за темою).	6	9
13	Концерни та холдинги (опрацювання додаткової літератури за темою).	6	9
14	Корпоративний договір (опрацювання додаткової літератури за темою).	6	9
15	Правове регулювання корпоративного управління у праві ЄС та США. (опрацювання додаткової літератури за темою)	6	9
	Разом	90	136

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

7. Методи навчання

Під час проведення занять застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні, які передбачають описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні, сутність яких полягає в демонстрації схем, таблиць, малюнків (за наявності), презентацій;
3. практичні, які проявляються в формуванні вмій і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Вхідний контроль проводиться перед вивченням курсу з метою визначення рівня підготовки студентів із дисциплін, які забезпечують базу для цього курсу. Такий контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять протягом семестру. Він може відбуватися у формі усного опитування або письмового контролю на семінарських заняттях або лекціях, колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування тощо. Поточний контроль включає написання контрольної роботи в середині семестру.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр із цієї дисципліни.

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні підсумкового контролю з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Питання до заліку

1. Порівняльне корпоративне право як складова порівняльного правознавства.
2. Поняття, предмет та особливості порівняльного корпоративного права.
3. Поняття та основні джерела корпоративного права.
4. Законодавство про корпорації у континентальних європейських правових системах.
5. Англо-американське законодавство про корпорації.
6. Гармонізація корпоративного права.
7. Розвиток корпоративного законодавства в Україні.
8. Імперативність та диспозитивність корпоративного законодавства.
9. Межі автономії волі у корпоративному праві.
10. Поняття юридичної особи корпоративного типу.
11. Ознаки юридичної особи корпоративного типу.
12. Види юридичних осіб корпоративного типу.
13. Загальна характеристика та види юридичних осіб у праві США.
14. Загальна характеристика поняття та види юридичних осіб у праві Німеччини.
15. Загальна характеристика та види юридичних осіб у Франції.

16. Поняття та ознаки товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) як юридичної особи.
17. Створення ТОВ.
18. Установчі документи ТОВ.
19. Правовий режим статутного капіталу товариства.
20. Органи товариства: загальні збори; виконавчий орган; контрольно-ревізійні органи товариства.
21. Підстави, способи, порядок та правові наслідки припинення ТОВ.
22. Поняття та ознаки товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ).
23. Створення товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ).
24. Правовий режим статутного капіталу товариства.
25. Статут ТДВ.
26. Органи товариства: загальні збори; виконавчий орган; контрольно-ревізійні органи товариства.
27. Підстави, способи, порядок та правові наслідки припинення ТДВ.
28. Поняття та ознаки акціонерного товариства як юридичної особи у континентальній та англосаксонській правових системах.
29. Джерела правового регулювання створення та діяльності акціонерних товариств у країнах континентальної та англосаксонської правових системах.
30. Типи акціонерних товариств у країнах континентальної та англосаксонської правових системах.
31. Заснування акціонерних товариств у країнах континентальної та англосаксонської правових системах.
32. Етапи створення акціонерного товариства.
33. Органи управління акціонерним товариством.
34. Особливості припинення акціонерного товариства у континентальній та англосаксонській правових системах.
35. Поняття повного товариства.
36. Засновницький договір повного товариства.
37. Ведення справ повного товариства.
38. Порядок та правові наслідки відступлення учасником товариства частки (її частини) іншим учасникам або третім особам.
39. Вихід, виключення учасника з повного товариства: підстави, правові наслідки.
40. Відповідальність учасників за борги повного товариства.
41. Ознаки та правова природа кооперативу.
42. Порядок створення кооперативу.
43. Статут кооперативу.
44. Правове положення члена кооперативу.
45. Органи управління кооперативу.
46. Загальні збори членів кооперативу.
47. Виконавчий орган кооперативу.
48. Правовий режим майна кооперативу.
49. Джерела формування майна кооперативу.
50. Припинення кооперативу: правові підстави, способи, правові наслідки.
51. Загальні вимоги до створення юридичних осіб.
52. Порядок створення та/або державної реєстрації юридичних осіб.
53. Формування статутного капіталу.
54. Вимоги до діяльності окремих юридичних осіб: ліцензування діяльності та/або отримання дозволів на здійснення діяльності; обмеження діяльності.
55. Поняття припинення юридичної особи.
56. Припинення юридичної особи з правонаступництвом: злиття; приєднання; поділ; перетворення.

57. Поняття виділу юридичної особи: порядок, правові наслідки.
58. Ліквідація юридичної особи: порядок, правові наслідки.
59. Розподіл майна юридичної особи між кредиторами та її учасниками.
60. Історія розвитку корпоративних утворень.
61. Комерційні корпорації в континентальному праві: основні види, особливості регулювання.
62. Корпорації та партнерства в англо-американській системі права.
63. Загальна характеристика некомерційних корпорацій.
64. Види корпорацій в Україні.
65. Поняття, правова природа та види корпоративних правовідносин.
66. Передумови та підстави виникнення корпоративних правовідносин.
67. Структура та зміст корпоративних правовідносин.
68. Майнові, немайнові, переважні права учасників корпорації.
69. Обов'язки учасників корпорації.
70. Концепція корпоративного управління.
71. Принципи корпоративного управління.
72. Моделі корпоративного управління.
73. Система управління корпораціями у праві розвинених країн.
74. Корпоративний конфлікт: поняття, ознаки, причини, форми правового впливу на корпоративний конфлікт.
75. Недружні поглинання (корпоративні захоплення).
76. Поняття та види концернів у європейському континентальному праві.
77. Поняття холдингу у праві розвинених країн.
78. Структура холдингу.
79. Переваги холдингової моделі організації бізнесу.
80. Придбання контролю за корпорацією в американському праві.
81. Материнські та дочірні господарські товариства в Україні.
82. Поняття, значення, сторони корпоративного договору.
83. Місце інституту акціонерних угод в Україні.
84. Заходи відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, що впливають із корпоративного договору.
85. Способи забезпечення виконання зобов'язань, що впливають із корпоративного договору.
86. Корпоративні угоди у праві іноземних держав.
87. Світові моделі корпоративного управління.
88. Наближення українського законодавства у сфері корпоративного управління до ACQUIS EC.
89. Основні принципи, що стосуються корпоративного управління, закріплені у первинному праві ЄС.
90. Основні засади співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері корпоративного управління.
91. Роль Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом щодо врегулювання питань корпоративного управління.
92. Основні принципи, встановлені Угодою.
93. Напрямки реформування законодавства України у сфері корпоративного управління у світлі європейської інтеграції.
94. Основні директиви, впровадити які зобов'язана Україна відповідно до Угоди, їх зміст.
95. Правове регулювання корпоративного управління в США.
96. Принципи корпоративного управління за законодавством США.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\sum 40$ – сума максимальної кількості балів

$\sum 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\sum 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Поточний контроль, самостійна робота		Разом	Залік	Сума
T1-T15	КР			
	20	60	40	100
$\sum 40$				

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів.**

Критерії оцінювання усної відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та залікових робіт

Контрольні та залікові роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 20 тестових завдань, залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має варіанти відповідей, тільки один з яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90–100	зараховано
70–89	зараховано
50–69	зараховано
1–49	незараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Акціонерне право: Навч. посіб. В. В.Луць, Р. Б.Сивий, О. С.Яворська. Київ: Ін Юре, 2004. 256 с.
2. Вінник О. М., Щербина В. С. Акціонерне право: Навчальний посібник. За ред. проф. Щербини В. С. Київ: Атіка, 2000. 544 с.
3. Вінник О. М. Господарське право: Навчальний посібник. (2-е вид., змін. та доп. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 766 с.
4. Задихайло Д. В., Кібенко О. Р., Назарова Г. В. Корпоративне управління: Навчальний посібник. Харків, 2003. 688 с.
5. Кологойда О. В. Правове регулювання фондового ринку України: Навчальний

посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 320 с.

6. Корпоративне право Європейського Союзу : підручник. Кологойда О. В., Гарагонич О. В., Дорошенко Л. М. Київ : Видавництво Ліра-К. 2023. 392 с.
7. Корпоративне право крізь призму судової практики. Спасибо-Фатєєва І. В. Київ: ЕКУС, 2021. 512 с.
8. Корпоративне право (в схемах та таблицях) : посіб. для підгот. до іспиту. О. М. Давидюк, Т. І. Швидка. Вид. 2-ге, змін. та допов. Харків: Право, 2022. 110 с.
9. Корпоративне право. Підготовка до іспиту : навч. посіб. Т. І. Швидка, О. М. Давидюк. Харків : Право, 2021. 104 с.
10. Корпоративне право: навчальний посібник. О. В. Пушкіна, С. В. Несинова, Т. М. Лежнева, І. Б. Пробко, Т. А. Тодорошко; за заг. ред. С.В. Несиної. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 276 с.
11. Корпоративне право України : підручник / [В.В. Луць [та ін.] ; за заг. ред. В.В. Луця; Міністерство освіти і науки України. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 379 с.
12. Кузьмін О. Є. Корпоративне управління: Посібник. О.Є. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак та ін.; за ред. О. Є. Кузьміна. Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2004. 168 с.
13. Смітюх А. В. Корпоративне право у схемах : навчальний посібник. Вид. 2-ге, змінене і доп. Київ : Істина, 2012. 271 с.
14. Comparative company law, 2010 by Andreas Cahn, David C. Donald // https://books.google.com.ua/books?id=AE14OxMO4bQC&pg=PR3&hl=uk&source=gbs_selected_pages&cad=3#v=onepage&q&f=false

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми правового регулювання розвитку підприємницької діяльності в Україні: Монографія. Київ Тернопіль: Видавництво «Підручники і посібники», 2008. 368 с.
2. Вінник О. М. Публічні та приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення: Монографія. Київ : Атіка, 2003.
3. Жорнокуй Ю. М., Сліпченко С. О., Жорнокуй В. Г. Корпоративні правовідносини: монографія. Харків, ЕКУС. 2021. 248 с.
4. Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи : перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Харків : СТРАЙД, 2005. 432 с.
5. Кібенко О. Р. Сучасний стан та перспективи правового регулювання корпоративних відносин: порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. 527 с.
6. Кібенко О. Р., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз асquis Європейського Союзу та законодавства України / упоряд. Г. Друзенко, за наук. ред. О. Кібенко. Київ: Видавнича організація «Юстініан», 2006. 496 с.
7. Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Серія «Юридичний радник». Харків: Страйд, 2005. 432 с.
8. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук [та ін.] ; за заг. ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
9. Корпоративне право України та інших європейських країн: порівняльно-правова характеристика: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 вересня 2014 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця, Івано-Франківськ, 2014. 229 с.

10. Корпоративне управління в Україні в сучасних умовах: Моногр. / За заг. ред. І. Розпутенка та Баррі Лессера. Київ: К.І.С., 2004. 306 с.
11. Корпоративне управління: Монографія. І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова; За ред. проф. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків: Право, 2007. 500 с.
12. Корпорації та корпоративне право: поняття, основні ознаки та особливості захисту: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 /Н. С. Глусь; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2000. 23 с. 52.
13. Кравчук В. М. Припинення корпоративних відносин в господарських товариствах: Монографія. Львів: Край, 2009. 464 с.
14. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права. Монографія. Київ: ДП «Юридичне видавництво «Аста», 2004. 328 с.
15. Лукач І. В. Правове становище холдингових компаній в Україні: Монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 240 с.
16. Мавліханова Р.В. Виробничі кооперативи як суб'єкти цивільного права: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Національний ун-т внутрішніх справ. Харків, 2005. 19 с.
17. Македон В. В. Принципи та організаційні складові інтеграційної політики компаній у міжнародних моделях корпоративного управління: монографія; Дніпропетровський університет економіки та права імені Альфреда Нобеля. Дніпропетровськ: Видавництво ДУЕП імені Альфреда Нобеля, 2011. 394 с.
18. Переверзєв О.М. Господарсько-правове забезпечення корпоративного контролю в акціонерних товариствах. Автореф. дис. . . канд. юрид. наук. Донецьк, 2004. 25 с.
19. Проблеми здійснення і захисту корпоративних прав: Збірник тез та наукових повідомлень учасників (м. Херсон, 31 жовтня -01 листопада 2008 р.): Науково-практичний стіл. Ред.кол. В.В. Луць, І.Е.Берестова. Київ, 2009. 148 с.
20. Рябота В. Захист прав акціонерів при злитті та поглинанні акціонерних товариств. Монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 159 с.
21. Спасибо-Фатєєва І. Вчення про корпоративні права і цивілістична доктрина. *Право України*. 2014. № 6. С. 84-92.
22. Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Бігняк О. В. «Квазі-корпорації» та євроінтеграція : монографія інституту європейської інтеграції. *Розвиток національного права в контексті інтеграції в Європейський правовий простір*. Варшава. 2018. С. 53-71.
23. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права. Монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
24. Яворська О. Проблеми майнової відповідальності засновників за зловживання конструкцією «юридична особа». Актуальні проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю з дня народження д-ра юрид. наук, проф. В. П. Маслоva, 16 березня 2012 р. (редкол.: В. І. Борисова (відп. ред.) та ін.) ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Харків: Право, 2012. С. 65-69.
25. Яворська О. С. Господарське товариство однієї особи / Корпоративне право України та інших європейських країн: порівняльно-правова характеристика. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 26–27 вересня 2014 р.). Івано-Франківськ, 2014. С. 61–65.
26. Яворська О. С. Правове регулювання відносин власності за цивільним законодавством України: Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2008. 256 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. <http://www.president.gov.ua/>

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. <http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. <https://ombudsman.gov.ua/>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
9. Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки. URL: <https://lukl.kyiv.ua/>
10. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. URL: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>
11. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>